

GELİR ARTIŞINA DAİR İYİ UYGULAMA ÖRNEKLERİ

Çalışmalar, mali hizmetler biriminin mevcut personel ve idari kapasitesinin yeniden düzenlenmesi; iş süreçlerinin mevzuat desteğiyle analizi, uygulamalı eğitimler yapılması, müdürlükler arası koordinasyonun arttırılması, veri analizi ve standart takip mekanizmalarının kurulması ile yürütülmüştür.

Aşağıda çıktıları ile birlikte yer alan 10 iyi uygulama örneği 2022 yılında gerçekleştirilmiş olup, çalışmalar için danışmanlık veya herhangi yeni bir harcama yapılmamış olup, çalışma boyunca mevcut kaynakların daha planlı ve sonuç odaklı kullanılması esas alınmıştır.

10 iyi uygulama örneğinin 2022 yılı değerleri ile getirisi: 104.725.401,00 TL

Peki 2022 yılında bu ek gelir artışı ile neler yapılabilir alternatifli olarak sıralayalım.

- 161 Adet Sıfır Hizmet Aracı (Fiat Egea Otomobil: 650.000,00- 2022 Yılı Yaklaşık Bedeli)
- 55 Adet Çöp Kamyonu (6+1 m³ Çöp Kamyonu- DMO Fiyatları)
- 10.000 Aileye 1 Yıl Sosyal Destek (Aylık Ortalama 850 TL-2022 Yılı Aile Yardımı Bedeli)
- 3.611.000 Kişiye Ücretsiz Yemek (İBB Kent Lokantası Yemek Bedeli 29 TL)
- 5 Adet 12 Sınıflı Kreş (12 Sınıflı Kreş Yapımı İhalesi – Ekap 2022)

1. Saha Çalışma Modelinin Değiştirilmesi

Bölge denetim sistemi, yalnız saha yoklaması yapan bir yapı olmaktan çıkarılarak veri analizi, risk seçimi, standart yoklama ve tahakkuk süreciyle bütünleşen bir modele dönüştürülmüştür. Saha tespitlerinin sonuçları düzenli olarak tahakkuk sürecine aktarılmış, denetim performansı yalnız ziyaret sayısı ile değil ek tahakkuk ve tahsilata dönüşen tutarla da izlenmiştir.

- Çalışma yapılan belediyede; aylık ortalama yoklama sayısı 44'ten 252'ye ulaştırılarak yoklama 6 kat arttırılmış, aylık ortalama ek tahakkuk 14.861,32 TL'den 996.160,00 TL'ye çıkarılarak 65 kat arttırılmış, aylık tahsilata dönüşen tutar ise 3.317,59 TL'den 468.583,44 TL'ye çıkarılarak 141 kat olarak arttırılmıştır.
- **Ek tahakkuk : 11.600.039,00 TL, Tahsilat: 5.690.250,00 TL**

2. Büyük İşletmelerde İlan-Reklam ve İşgaliye Yoklaması

Büyük dağıtım firmalarına yönelik ilan-reklam veya işgaliye uygulamasının aynı markanın diğer noktalarında da sistematik olarak kontrol edilmesi esas alınmıştır. Böylece münferit bir tespit, aynı ekonomik modelin kent genelinde taranmasına ve yüksek mali etkili mükellef gruplarına odaklanılmasına dönüşmüştür.

- **Ek Tahakkuk: 3.340.000,00 TL, Tahsilat: 3.340.000,00**
(Coca-Cola: 1.930.000,00 TL; Algida: 1.410.000,00 TL)

3. Süper Marketlerde Sektörel Yoklama

Süper marketler sektöründe ele alınarak şubelerin ortak risk alanları üzerinden birlikte değerlendirilmiştir. Bu model, zincir mağazalarda standart kontrol listeleriyle ilan-reklam, işgaliye ve ilgili diğer belediye gelirlerinin birlikte kontrol edilmesine imkan vermiştir.

- **Ek Tahakkuk: 3.700.000,00 TL, Tahsilat: 3.700.000,00**
(Şok Market: 2.500.000,00 TL; BİM Market: 1.200.000,00 TL)

4. Billboard ve Açık Hava Reklam Alanlarının Geriye Dönük Kontrolü

İlçe genelinde billboard ve diğer açık hava reklam alanlarını işleten firmalara yönelik geçmiş dönem kontrolü yapılmış; reklam alanlarının konumu, kullanım dönemi, ölçüsü, işletmecisi ve ilgili kayıtlar belediyenin ilan-reklam verileriyle karşılaştırılarak, hatalı vergilendirme işlemleri tespit edilmiştir **Yapılan mevzuata uygun vergilendirme ile tek bir ilan-reklam dosyasında 6 milyon TL doğrudan nakde dönüşmüş**; billboard ve açık hava reklam alanlarının geçmiş dönem kontrolünün önemli bir gelir potansiyeli taşıdığı görülmüştür.

➤ **Ek Tahakkuk: 6.000.000,00 TL Tahsilat: 6.000.000,00 TL**

5. Eğlence Vergisinde Sektörel Yoklama

Eğlence işletmelerinde ruhsat ve izin kayıtları önceden analiz edilerek denetim kapsamına alınacak işletmeler belirlenmiş, faaliyet saatlerine uygun saha kontrolleri yapılmış ve fiili faaliyet ile beyan durumu karşılaştırılmıştır. Bu yöntem, rastgele denetim yerine belirli bir sektörün gelir riskine odaklanan tematik denetim modelini ortaya koymuştur.

➤ **Ek Tahakkuk: 1.598.000,00 TL Tahsilat: 1.270.000,00 TL**

6. Özel Eğitim Kurumlarının Bütüncül Kontrolü

Özel eğitim kurumları ilan ve reklam, çevre temizlik vergisi ve bina/emlak kayıtları birlikte değerlendirilerek incelenmiştir. Aynı ekonomik faaliyetin farklı belediye gelirleri bakımından tek dosya mantığıyla ele alınması, müdürlükler arasında dağınık bulunan verilerin birlikte kontrol edilmesini sağlamıştır.

➤ **Ek Tahakkuk: 951.555,00 TL Tahsilat: 870.000,00 TL**

7. Tapu ve Emlak Kayıtlarının Çapraz Kontrolü

Tapu kayıtları ile belediyenin emlak vergisi modülündeki bina, arsa ve arazi bilgileri karşılaştırılarak beyan bulunmayan, nitelik değişikliği olan veya düzeltme gerektiren kayıtların tespit edilmesi amaçlanmıştır. Bu çalışma, sahaya çıkılmadan da mevcut belediye ve tapu verilerinin karşılaştırılmasıyla gelir ve veri kalitesi açısından sonuç üretilebildiğini göstermektedir.

➤ **Ek Tahakkuk: 8.495.000,00 TL Tahsilat: 6.592.000,00 TL**

8. Encümen Para Cezalarının Tahakkuk Sürecinin Kontrolü

Encümen ve diğer yetkili organlar tarafından verilen para cezalarının yalnız karar aşamasında kalmaması; tebligat, tahakkuk ve takip aşamalarının mali sistem içinde izlenmesi sağlanmıştır. Çalışma, yeni bir ceza üretmekten çok verilmiş kararların tahakkuka dönüşmeyen kısmının tespit edilmesine ve kurum içi işlem akışının standartlaştırılmasına odaklanmıştır.

➤ **Ek Tahakkuk: 2.775.000,00 TL Tahsilat: 1.956.000,00 TL**

9. Nakit Yönetiminde Mevduat Faiz Geliri

Gelir artırıcı çalışmaların yalnız vergi, harç ve takip işlemleriyle sınırlı olmadığı; belediyenin kullanılabilir nakdinin vade ve likidite ihtiyacı gözetilerek yönetilmesinin de mali yapıya katkı sağlayabildiği görülmüştür. Nakit yönetimi yoluyla atıl kaynağın değerlendirilmesi, vatandaşa yeni bir mali yük getirmeden ek gelir yaratmıştır.

➤ **Faiz Geliri Tahsilatı: 8.495.000,00 TL**

10. Etkin Alacak Takibi ve İcra Sürecinin Yeniden Yapılandırılması

Tahakkuk etmiş ancak tahsil edilememiş alacaklar için takip, tebligat ve icra süreçleri yeniden düzenlenmiş; yüksek tutarlı dosyaların önceliklendirilmesi ve aylık performansın izlenmesi sağlanmıştır. Böylece takip işlemleri dönem sonu faaliyeti olmaktan çıkarılarak sürekli çalışan bir alacak yönetim sistemine dönüştürülmüştür.

- Aylık takip edilen mükellef sayısı 13'ten 537'ye, aylık ortalama takip tutarı 523.412,36 TL'den 10.472.205,00 TL'ye ve aylık ortalama tahsilata dönüşen tutar 408.176,22 TL'den 4.792.857,00 TL'ye yükselmiştir.
- **Takibe Alınan Alacak : 136.138.668,00 TL Tahilat: 62.307.151,00 TL**

11. Uygulama Sonuçlarının Analizi

İyi uygulama örnekleri birlikte değerlendirildiğinde, belediye gelirlerinin artırılmasında tek bir yöntemden değil; **saha denetimi, sektörel inceleme, veri analizi, çapraz kontrol, alacak takibi ve nakit yönetiminin birlikte yürütüldüğü bütüncül bir modelden** sonuç alındığı görülmektedir. Bu çalışmalar sonucunda **51.439.594,00 TL tutarında ek tahakkuk oluşturulmuş**, geçmiş dönem alacaklarının tahsili de dahil olmak üzere toplam **104.725.401 TL tahsilat gerçekleştirilmiştir**.

Özellikle yoklama çalışma modelinin değiştirilmesi, tapu ve emlak verilerinin çapraz kontrolü, billboard ve reklam alanlarının geriye dönük incelenmesi ile büyük işletmelere yönelik sektörel çalışmalar önemli mali sonuçlar üretmiştir. Bazı uygulamalarda tahakkuk edilen tutarın tamamının tahsil edilmiş olması ise doğru mükellef ve doğru risk alanına yönelen hedefli çalışmaların tahsilat kabiliyetini artırdığını ortaya koymaktadır.

Elde edilen sonuçlar, belediyelerde gelir artışının vatandaş üzerine yeni mali yükler getirmekten çok, **mevcut gelir kaynaklarının doğru tespit edilmesi, eksik veya hatalı uygulamaların giderilmesi ve doğmuş alacakların zamanında tahsil edilmesiyle** sağlanabileceğini göstermektedir. Bu nedenle gelir artırıcı çalışmalar dönemsel bir kampanya olarak değil, kurumsallaşmış, ölçülebilir ve sürekli bir **mali yönetim politikası** olarak ele alınmalıdır.

SIRA	UYGULAMA ÖRNEĞİ	EK TAHAKKUK	TAHSİLAT
1	YOKLAMA İŞLEMLERİ ÇALIŞMA MODELİNİN DEĞİŞTİRİLMESİ	11.600.039,00	5.690.250,00
2	BÜYÜK İŞLETMELERDE İLAN-REKLAM VE İŞGALİYE KONTROLÜ	3.340.000,00	3.340.000,00
3	SÜPER MARKETLERDE SEKTÖREL İNCELEME	3.700.000,00	3.700.000,00
4	BİLBORD REKLAM ALANLARININ GERİYE DÖNÜK KONTROLÜ	6.000.000,00	6.000.000,00
5	EĞLENCE VERGİSİNDE SEKTÖREL YOKLAMA	1.598.000,00	1.270.000,00
6	ÖZEL EĞİTİM KURUMLARI BÜTÜNCÜL İNCELENME	951.555,00	870.000,00
7	TAPU VE EMLAK ÇAPRAZ KONTROLÜ	8.495.000,00	6.592.000,00
8	ENCÜMEN PARA CEZALARI	2.755.000,00	1.956.000,00
9	NAKİT YÖNETİMİNDE MEVDUAT FAİZ GELİRİ	13.000.000,00	13.000.000,00
10	İCRA SÜRECİNİN YENİDEN YAPILANDIRILMASI		62.307.151,00
UYGULAMA ÖRNEKLERİNİN TOPLAM GELİRE ETKİSİ		51.439.594,00	104.725.401,00

Emeği geçen çalışma arkadaşlarıma teşekkürler...